

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ МІСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА
імені О.М. БЕКЕТОВА

СТАНДАРТ ВИЩОЇ ОСВІТИ

ФІНАНСИ

ПРОГРАМА

нормативної навчальної дисципліни

підготовки спеціаліста

галузі знань 0305 Економіка і підприємництво

спеціальності 7.03050401 Економіка підприємства,

7.03050901 Облік і аудит

(шифр дисципліни за ОПП – 2.13)

Стандарт чинний з дати затвердження

2014

РОЗРОБЛЕНО: Харківський національний університет міського господарства імені О.М. Бекетова,

КАФЕДРА Економіки підприємств міського господарства
(повне найменування кафедри)

РОЗРОБНИК доцент кафедри ЕПМГ Базецька Г. І.
(посада, прізвище та ініціали, підпис)

ЗАВІДУВАЧ КАФЕДРИ Ачкасов А.Є.
(підпис) (ПІБ)

«29» серпня 2014 р., протокол № 1

Схвалено випусковою кафедрою Економіки підприємств міського господарства
(назва кафедри за належністю спеціальності)

Протокол від «29» серпня 2014 року № 1

Завідувач випускової кафедри Ачкасов А. Є.
(підпис) (прізвище та ініціали)

Схвалено випусковою кафедрою Фінансово-економічної безпеки, обліку і аудиту
(назва кафедри за належністю спеціальності)

Протокол від «27» 08 2014 року № 1

Завідувач випускової кафедри Момот Т.В.
(підпис) (прізвище та ініціали)

Програма відповідає формі Програми навчальної дисципліни, що затверджена Наказом по ХНУМГ ім. О.М. Бекетова від 24 лютого 2014 р. № 46-01.

Методист НМВ Усторко С.І. «10” вересня 2014 р.
(підпис) (ПІБ)

Обговорено та рекомендовано до затвердження Навчально-методичною радою факультету

Центр післядипломної освіти та заочного навчання
(повне найменування факультету за належністю напряму / спеціальності)

Голова НМР Ачкасов А.Є. 30.08.2014 р., протокол № 1
(підпис) (ПІБ)

Цей стандарт не може бути тиражований або відтворений будь яким способом без
письмової згоди ХНУМГ ім. О. М. Бекетова

© ХНУМГ ім. О.М. Бекетова, 2014
© Базецька Г. І., 2014

ВСТУП

Програма вивчення навчальної дисципліни «Фінанси» складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки спеціаліста спеціальностей 7.03050401 – Економіка підприємства, 7.03050901 – Облік і аудит.

Предметом вивчення навчальної дисципліни є фінансові відносини, що виникають на різних рівнях економічної системи між державою, юридичними та фізичними особами

Міждисциплінарні зв'язки:

Вивчення цієї дисципліни безпосередньо спирається на:	На результати вивчення цієї дисципліни безпосередньо спираються:
Макроекономіка	Фінанси підприємств
Мікроекономіка	Фінансове планування та прогнозування
Гроші та кредит	Фінансовий менеджмент
	Фінансове планування діяльності бюджетних установ
	Оподаткування

Програма навчальної дисципліни складається з таких змістових модулів (ЗМ):

- ЗМ 1. Сутність та основи функціонування державних фінансів
- ЗМ 2. Особливості функціонування фінансової системи України
- ЗМ 3. Система управління фінансами

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

1.1. Метою викладання навчальної дисципліни «Фінанси» є надання фундаментальних знань з функціонування державних фінансів та їх впливу на соціально-економічний розвиток суспільства. У результаті вивчення даного курсу студенти одержать загальне представлення про систему фінансових відносин, що склалися в даний час в Україні, що допоможе їм надалі вирішувати практичні задачі в цій сфері. Крім того, основні поняття даної дисципліни є базисом для вивчення подальших фінансових дисциплін

1.2. Основними завданнями вивчення дисципліни «Фінанси» є вивчення суті та характерних ознак фінансів, їх ролі й місця в економічній системі, зasad фінансової політики держави і механізму її реалізації, сфер і ланок фінансової системи та їх взаємодії

1.3. Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні:
знати:

- особливості виникнення фінансів;
- економічну сутність фінансів держави;
- структуру фінансової системи держави;
- економічну сутність і функції податків;
- класифікацію податків;
- принципи побудови податкової системи держави;
- соціально-економічну сутність державного бюджету;
- структуру бюджетної системи і бюджетного пристрою держави;
- бюджетний процес;
- сутність загальнодержавних цільових фондів і їх призначення;
- економічну сутність державного кредиту, його форми;
- принципи керування державним боргом;
- сутність і роль регіональних фінансів в економічному розвитку;
- економічну сутність страхування, його функції;
- зміст і структуру фінансового ринку;
- сутність міжнародних фінансів;
- характеристику фінансових систем закордонних країн

вміти:

- визначати функції державних фінансів;
- визначати напрямки фінансової політики країни;
- визначати склад фінансових ресурсів держави;
- використовувати елементи фінансового механізму;
- використовувати методи функціонування фінансового механізму;
- визначати напрямки оподаткування юридичних та фізичних осіб в державі;
- визначати методи подолання бюджетного дефіциту;
- використовувати методи страхування;
- використовувати принципу функціонування фінансового ринку

мати компетентності:

- визначати джерела формування фінансових ресурсів держави;
- вміти прогнозувати напрямки розвитку фінансової політики країни;
- визначати основні проблеми, що виникають у процесі фінансової діяльності, і вміти їх вирішувати;
- аналізувати структуру статей доходів і витрат державного бюджету;
- прогнозувати напрямки розвитку фінансового ринку держави;
- аналізувати фінансову політику закордонних країн

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 108 годин(и) 3,0 кредитів ЄКТС.

2. Інформаційний обсяг навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Сутність та основи функціонування державних фінансів

Предмет фінансової науки. Фінансові категорії. Генезис і еволюція фінансів. Фінансове право і фінансова політика

Змістовий модуль 2. Особливості функціонування фінансової системи держави

Податки. Податкова система. Бюджет. Бюджетна система. Страхування. Страховий ринок. Фінансовий ринок. Фінанси суб'єктів господарювання. Міжнародні фінанси

Змістовий модуль 1.3. Система управління фінансами

Сутність фінансового менеджменту. Сучасний розвиток системи фінансового менеджменту на підприємствах України. Фінансові рішення, їх розробка, прийняття та реалізація. Мета й основні завдання фінансового менеджменту. Принципи і функції фінансового менеджменту, їх характеристика. Сучасні методи фінансового менеджменту.

3. Рекомендована література (підручники, навчальні посібники інша основна література, наявна в бібліотеці Університету)

1. Василик О.Д., Павлюк К.В. Державні фінанси України: навч.пос. - К.: НІОС, 2008.
2. Державні фінанси України [Текст]: Підручник / М.І. Кармін. – К., 2008.
3. Державні фінанси України [Текст]: Підручник /, М.Л. Карлін – К., 2008.
4. Ковалева А.М. Фінанси. [Текст]: Учебное пособие. – М.: Фінансы и статистика, 2009.
5. Опарін В.М. Фінанси. - К.: КНЕУ, 2005.
6. Фінансы.UA [Текст]: Учебное пособие / С.П. Захарченков – Харьков, 2008.
7. Фінанси. [Текст]: Підручник / Л.П. Стеців, О.І. Копилюк. – К.: КНЕУ, 2007.
8. Фінансовий менеджмент. [Текст]: Підручник / Кер. Кол. Авт. I наук. Ред.. проф.. А.М.Поддерьогін. – К.: КНЕУ, 2005. – 535 с.
9. Фінансовий менеджмент: [Текст] Навч.- метод. посібник для самост. вивч. дисц. / А.М. Поддерьогін, Л.Д.Буряк, Н.Ю. Калач та ін. – К.: КНЕУ, 2007.
- 10.Шуляк П.Н. Фінанси предприяcia [Текст]: 6-е изд., перераб. и доп. - М.: Издательско-торговая корпорация «Дашков и К°», 2006 г. - 712 с.

4. Форма підсумкового контролю успішності навчання: екзамен

5. Засоби діагностики успішності навчання комплекти тестових завдань для модульних робіт, індивідуальні завдання, варіанти завдань та теми для контрольної роботи, питання до екзамену.

АНОТАЦІЯ

Дисципліна «Фінанси» викладається для слухачів другої вищої освіти галузі знань 0305 Економіка та підприємництво, спеціальності 7.03050401 Економіка підприємства (за видами економічної діяльності) та 7.03050901 – Облік і аудит. Метою даної дисципліни є надання фундаментальних знань з функціонування державних фінансів та їх впливу на соціально-економічний розвиток суспільства. Завданням дисципліни є вивчення суті та характерних ознак фінансів, їх ролі й місця в економічній системі, зasad фінансової політики держави і механізму її реалізації, сфер і ланок фінансової системи та їх взаємодії. Дисципліна «Фінанси» включає наступні змістовні модулі: ЗМ 1.1. Сутність та основи функціонування державних фінансів. ЗМ 1.2. Особливості функціонування фінансової системи України. ЗМ 1.3. Система управління фінансами.

ABSTRACT (ANNOTATION)

The subject "Finance" is taught to students of the second higher education in the field of knowledge 0305 Economics and Business, specialty 7.03050401 Business Economics (by kinds of economic activity) and 7.03050901- Accounting and Audit. The purpose of this discipline is to provide basic knowledge on the functioning of public finances and their impact on social and economic development of the society. The objective of the subject is the study of the nature and characteristic features of finance, their role and place in the economic system, principles of financial policy and mechanism of its implementation, spheres and sections of the financial system and their interaction. The subject "Finance" includes the following Modules: M 1.1. The essence and the foundation of functioning of public finances. M 1.2. Features of the functioning of the financial system of Ukraine. M 1.3. The financial management system.

АННОТАЦІЯ

Дисципліна «Фінанси» преподавається для слушателей второго высшего образования области знаний 0305 Экономика и предпринимательство, специальности 7.03050401 Экономика предприятия (по видам экономической деятельности) и 7.03050901 - Учет и аудит. Целью данной дисциплины является предоставление фундаментальных знаний по функционированию государственных финансов и их влияния на социально-экономическое развитие общества. Задачей дисциплины является изучение сущности и характерных признаков финанс, их роли и места в экономической системе, основ финансовой политики государства и механизма ее реализации, сфер и звеньев финансовой системы и их взаимодействия. Дисциплина «Фінанси» включает следующие содержательные модули: СМ 1.1. Сущность и основы функционирования государственных финансов. СМ 1.2. Особенности функционирования финансовой системы Украины. СМ 1.3. Система управления финансами.